

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 2. TRAFİK MEVZUATI VE DENETLEME KURULUŞLARI

ETKİNLİK: 2.1. TRAFİKTE DENETİME YETKİLİ KİŞİ, KURUM VE KURULUŞLAR

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birlięi tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birlięi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birlięi ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	2. Trafik Mevzuatı (Düzenlemeleri) ve Denetleme Kuruluşları öğretim modülü (A.3.2.)
Faaliyet adı	2.1. Trafikte (karayolunda) denetime yetkili kişi, kurum ve kuruluşlar (Etkinlik 2.1)
Faaliyet özeti	Bu bölümde, karayollarında trafik düzeninin sağlanması, kazaların önlenmesi ve yol güvenliğinin korunması amacıyla görev yapan kişi, kurum ve kuruluşların sorumlulukları ele alınmıştır. Trafik güvenliği; yalnızca sürücülerin değil, denetim yetkisi bulunan tüm birimlerin koordineli çalışmasıyla sürdürülebilir. Katılımcılara, trafik denetiminin çok yönlü bir görev olduğu ve farklı kurumların ortak sorumluluk bilinciyle hareket ettiği anlayışının kazandırılması amaçlanmıştır. Türkiye’de İçişleri Bakanlığına bağlı Trafik polisi, Jandarma kolluk kuvvetleri ile Belediyelere bağlı Trafik Zabıtaları trafik denetleme ve düzenlemede yetkili kişilerdir. Ayrıca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı denetleme birimleri ve ekipleri tarafından özellikle yolcu ve yük taşıması alanında denetimler yapılmaktadır.
Konular	2. Trafik Mevzuatı ve Denetleme Kuruluşları 2.1. Trafikte (karayolunda) denetime yetkili kişi, kurum ve kuruluşlar 2.1.1. Trafik Denetimlerinin amacı 2.1.2. Trafik Polisi 2.1.3. Fahri Trafik Müfettişleri 2.1.4. Trafik Jandarması 2.1.5. Karayolları denetleme istasyonları 2.1.6. Belediye Trafik Zabıta Birimleri
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu

1. Trafik Mevzuatı (Düzenlemeleri) ve Denetleme Kuruluşları

1.1. Trafikte (karayolunda) denetime yetkili kişi, kurum ve kuruluşlar

1.1.1. Trafik Denetimlerinin Amacı

Trafik denetimlerinin amacı, insanların can ve mal emniyetlerinin sağlanmasıdır. Trafik denetimleri toplum tarafından istenen bir uygulamadır ve denetimi yapanlar da toplum sağlığı ve güvenliği için bu faaliyetlerin desteklenmesini beklemektedir.

Denetimler sayesinde trafik kazaları ve olumsuz sonuçlar azaltılmakta, riskli davranışlar tespit edilmekte ve yaptırımlar uygulanmaktadır. Ayrıca trafik güvenliği stratejileri kapsamında denetimler hem kural ihlallerine odaklanmakta hem de tekrar eden ihlallerin kökenine inen çalışmalarla daha derin analizler yapılmaktadır.

Belli bir bölgedeki trafik denetimini yapmakla görevli birimler, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı trafik polisleri, Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı trafik jandarmaları, belediyelere bağlı trafik zabıtalardır.

Genel olarak trafikte denetime yetkili kurum ve kişileri sırasıyla tanıyalım

1.1.2. Trafik Polisi (İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü)

Resim 1: Trafik Polisi Rozeti

İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak karayollarında trafik düzenini ve güvenliğini sağlamakla görevli birim trafik başkanlığı ve ilgili alt birimleridir. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan trafik polisleri özellikle karayolu içinde trafiğin akışı ile ilgili olarak sürücüler, yayalar ve yolcuları denetler ve kural ihlallerinde cezai işlem uygulamak dâhil gerekli müdahaleleri yaparlar.

Trafik polisinin denetim bağlamında görev ve çalışma alanları:

- Şehir içi ve şehirlerarası yollarda trafik akışını kontrol eder.
- Sürücü ve araç denetimleri yapar.
- Trafik kurallarına uyulup uyulmadığını takip eder.
- Hız ihlali, kırmızı ışık ihlali, hatalı park denetimleri yapar.
- Emniyet kemeri kullanmama gibi kural ihlallerini tespit ederek gerekli cezai işlemleri uygular.
- Trafik kazası meydana geldiğinde olay yerine müdahale eder, güvenliğini sağlar, trafiğin düzenli şekilde akmasını temin eder ve gerekli tutanakları düzenler.

- Trafik güvenliğini artırmak için riskli bölgelerde devriye görevi yürütür, vatandaşları bilinçlendirmeye yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerinde bulunur. Gerektiğinde resmi konvoylar ve özel durumlar için güvenlik önlemleri alır. Trafik polisi, trafikte düzenin sağlanması ve kazaların önlenmesinde önemli bir role sahiptir.

Trafik polisleri denetimleri aşamasında özellikle sürücüler için çok çeşitli denetimleri bir arada yaparak cezai işlem uygular. Özellikle alkollü araç kullanma, aşırı hız, uygun olmayan araçla trafikte seyir gibi konularda tespitler yaparak suça göre cezai işlem uygular. Bunun sonucunda örneğin araç trafikten men edilebilir veya 100 ceza puanı alan sürücülerin sürücü belgeleri geçici olarak iptal edilebilir.

Resim 2: Trafik polisi

1.1.3. Fahri Trafik Müfettişleri (İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü)

Resim 3: Tutanak hazırlayan fahri müfettiş

Fahri trafik müfettişi kara yolunda kaza riskini azaltmak, kural ihlallerinin tespit edilmesine katkı sağlamak amacıyla trafik polisi, jandarma ve trafik zabıtasının dışında Türkiye’de karayolu denetiminde özel olarak seçilen ve görevlendirilen kişidir.

Fahri kelimesi “gönüllü” anlamına gelmekle birlikte; denetim yetkisini vekalet alan kişiler için kullanılmaktadır.

Fahri trafik müfettişleri:

- Tespit ettikleri kural ihlallerine ilişkin olarak düzenledikleri tutanakları herhangi bir trafik ekip veya kuruluşuna elden, elektronik tutanakları ise Emniyet Genel Müdürlüğüne elektronik sistemi üzerinden bir hafta içerisinde teslim ederler.
- Trafik güvenliği ile ilgili görüş ve önerileri bildirebilirler.
- Yer ve zamanla sınırlı olmayıp, ülkenin her yerinde görevli sayılırlar.
- Görevlerini yürütürken, adil ve tarafsız olmak zorundadırlar.
- Araç durduramaz, sürücülerle muhatap olamaz, belge veya evrak kontrolü yapamazlar.

Resim 4: Fahri Müfettiş

Görevini kötüye kullandığı tespit edilen, belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak işlem yapan müfettişler, ilgili yasal düzenlemelere göre iki aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar.

1.1.4. Trafik Jandarması (İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı)

Resim 5: Trafik Jandarması

Trafik Jandarması, İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı olarak polis sorumluluk bölgesi dışında kalan kırsal alanlarda trafik düzenini ve güvenliğini sağlamakla görevli birimdir. Trafik Jandarması, kırsal bölgelerde trafik kazalarının önlenmesi, kurallara uyumun artırılması ve yol güvenliğinin sağlanmasında önemli bir görev üstlenir.

Jandarma şehir dışı kırsal bölgelerde:

- Kara yollarında araç ve sürücü denetimleri yapar.
- Hız, ışık ve yük kurallarına uyulup uyulmadığını kontrol eder.
- Trafik kazası meydana geldiğinde olay yerine müdahale ederek güvenliğini sağlar.
- Trafiğin kontrollü şekilde devam etmesini sağlar.
- Kaza durumunda gerekli güvenlik önlemlerini alır ve ilgili tutanakları düzenler.
- Ticari araçların taşımacılık kurallarına uygunluğunu denetler.
- Tehlikeli madde taşıyan araçları kontrol eder ve yol güvenliğine dair gerekli önlemleri alır.

1.1.5. Karayolları denetleme istasyonları (Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM))

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM), ülke genelindeki devlet ve il yollarının yapımı, bakımı ve işletilmesinden sorumlu olan kuruluştur. Trafik güvenliği açısından yol altyapısının uygun ve güvenli olmasını sağlamak KGM'nin temel görevlerinden biridir. Aynı zamanda yük taşımacılığı yapan sürücü ve araçları denetler.

Resim 6: Denetim İstasyonu

Kara yolunda kurulan denetim istasyonları sayesinde, araçlarda azami yük sınırının aşılması veya yüklerin uygunsuz şekilde bağlanması veya çok yüksek yüklerin bulunması durumunda gerekli yaptırımları uygular ve araçların kurallara uygun olarak kara yolunda bulunmalarını sağlar (Resim 6).

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM), yol güvenliğinin artırılması, kazaların azaltılması ve sürücülerin güvenli bir ulaşım ortamında ilerleyebilmesi için kritik öneme sahip bir kurumdur.

Resim 6: KGM Denetim araçları

Karayolları Genel Müdürlüğü;

- Yolların fiziksel durumunu denetler, yol projelerini planlayarak yeni yolların yapımını koordine eder.
- Gerekli bakım ve onarımları planlayıp uygular.
- Yol çizgileri, trafik işaretleri, yön levhaları ve sinyalizasyon sistemlerinin doğru şekilde yerleştirilmesini sağlar.
- Kış şartlarında yolun açık tutulması için kar küreme ve tuzlama çalışmaları yapar.
- Sürüş güvenliğini tehlikeye atan yol bozulmalarını giderir.
- Köprü, tünel ve viyadük (köprüyol) gibi yapıları denetler.

1.1.6. Belediye Trafik Zabıta Birimleri

Belediye Trafik Zabıta Birimleri, belediye sınırları içerisindeki trafik düzenini sağlamak ve denetlemekle görevli yerel birimdir. Şehir içi yollarında araç ve yaya trafiğinin düzenli akışını kontrol eder. Park ve duraklama kurallarının uygulanmasını sağlar. Hatalı park eden araçlara müdahale eder. Belediye zabıtaları trafik kural ihlallerinde tutanak tutabilirler ancak ceza kesme yetkileri yoktur.

Resim 7: Belediye Zabıtası

Belediye görev ve sorumluluk alanında bulunan toplu taşıma araçlarının güzergâh, durak ve çalışma kurallarına uyumunu takip eder. Aynı zamanda bu toplu taşıma araçlarını denetler. Ayrıca yaya geçitleri, okul bölgeleri ve yoğun alanlarda trafik güvenliğini artırıcı önlemler alır. Belediye Trafik Zabıta Birimleri, yerel trafik düzeninin korunması ve şehir içi kazaların önlenmesinde önemli bir görev üstlenir.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdakilere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- Soru metinleri anlaşılır, açık ve kısa hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmalıdır.
- Sorularda yalnız 1 doğru cevap olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır.
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri kapsamalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Aşağıdakilerden hangisi trafik polisinin görevlerinden biridir?

- A) Yol yapım ve bakımını sağlamak.
- B) Araç muayenelerini yapmak.
- C) Toplu taşıma araçlarının güzergâhlarını belirlemek.
- D) Trafik akışını düzenlemek ve kural ihlallerini tespit etmek.

2- Trafik Jandarması en çok hangi bölgelerde görev yapar?

- A) Şehir merkezlerinde
- B) Sadece otoyollarda
- C) Kırsal ve polis yetki alanı dışındaki bölgelerde
- D) Belediye sınırları içinde

3- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün (KGM) sorumluluk alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yol altyapısı, işaretlemeler ve yol güvenliği çalışmalarını yürütmek
- B) Trafik kazalarına müdahale etmek
- C) Sürücü belgelerini kontrol etmek
- D) Park ve duraklama kurallarını denetlemek

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

4- Belediye Trafik Zabıta Birimleri aşağıdakilerden hangisini yapar?

- A) Araç bakımlarını kontrol etmek
- B) Yol güvenliği için altyapı projeleri planlamak
- C) Kırsal bölgelerde hız denetimi yapmak
- D) Belediye sınırları içindeki trafik düzenini sağlamak

5- Aşağıdakilerden hangisi denetime yetkili kurumların ortak amacıdır?

- A) Trafik kurallarını ihlal eden sürücülerini araçtan indirmek
- B) Trafik kazalarını önlemek ve yol güvenliğini sağlamak
- C) Yalnızca sürücülere eğitim vermek
- D) Araçların teknik muayenesini yapmak

Cevap Anahtarı

1- D / 2- C / 3- A / 4- D / 5- B her soru 20 toplam 100 puan

Öz Değerlendirme Formu

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Trafikte denetime yetkili kurumları biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Trafik Polisi’nin görevlerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Trafik Jandarmasının görevlerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. KGM’nin yol güvenliği görevlerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Belediye Trafik Zabıta görevlerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.